

İSTANBUL DEFTERDARLIĞI DENETİM GRUP MÜDÜRLÜĞÜ

İSTANBUL - 2025

KUYUMCULUK SEKTÖRÜNDE MALİ DÖNÜŞÜM VE YENİ DÜZENLEMELER

SUNUM PLANI

- KUYUMCULUK FAALİYETİNDE BULUNAN MÜKELLEFLERİN VERGİSEL YÜKÜMLÜLÜKLERİ
- KUYUMCULUK SEKTÖRÜNDE YAPILAN DENETİMLER VE VERGİ CEZALARI
- GÖNÜLLÜ UYUM ÇALIŞMALARI
İzaha Davet Müessesesi
Gönüllü Uyum Yazıları
- KUYUMCULUK FAALİYETİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

KUYUMCULUK FAALİYETİNDE BULUNAN MÜKELLEFLERİN VERGİSEL YÜKÜMLÜLÜKLERİ

KUYUMCULUK SEKTÖRÜ

Kuyumculuk sektörü, değerli maden ve taşların ticareti nedeniyle kendine özgü ve hassas **vergi yükümlülükleri** ile **muhasebe süreçlerine** sahiptir. Türkiye'deki kuyumcu işletmelerinin, **yasal düzenlemelere uyum sağlaması** ve **mali süreçlerini etkin yönetmesi** gerekmektedir.

KUYUMCULUK SEKTÖRÜ

Kıymetli Madenler: altın, gümüş, platin ve paladyumu (TPKH-32 Sayılı Karar Madde 2/j)

Kıymetli Taşlar: elmas, pırlanta, yakut, zümrüt, topaz, safir, zebercet, inci (TPKH-32 Sayılı Karar Madde 2/I)

Kıymetli Eşya: Kıymetli madenler veya kıymetli taşlardan yapılmış ya da bunları içeren eşyaları (TPKH-32 Sayılı Karar Madde 2/m)

KUYUMCULUK FAALİYETİ İLE İŞTİĞAL EDENLERİN KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU KAPSAMINDAKİ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Altından/Gümüşten Mamul Eşya

- ✓ KDV Kanunu (17/4-g) maddesi gereğince **külçe altın/gümüş teslimleri dahilde ve ithalde** KDV'den istisna edilmiştir.
- ✓ Ancak, **altından/gümüşten mamul veya altın/gümüş ihtiva eden ziynet eşyaları ile sikke altınların/gümüşlerin teslim ve ithali** KDV'ye tabi bulunmaktadır. Söz konusu mamullerin teslim ve ithalinde ise matrah, Kanunun (23/e) maddesi gereğince, **külçe altın/gümüş bedeli düşüldükten sonra kalan miktardır.**
- ✓ Satış bedelinden teslim konusu mamulün bünyesinde yer alan külçe altının/gümüşün, **Borsa İstanbul'da işlem yapılan son resmi işgününde** külçe altın/gümüş için oluşan kapanış fiyatı esas alınmak ve satılan mamulün ayarı göz önünde tutulmak suretiyle tespit edilen has bedeli düşüldükten sonra kalan miktar, KDV'nin matrahı olacaktır.
- ✓ Diğer taraftan, külçe altından/gümüşten (hurda dahil) altın/gümüş mamulü veya altın/gümüş ihtiva eden eşya imalatı ile uğraşanların **yaptıkları işler karşılığında aldıkları ücretler** üzerinden ayrıca KDV hesaplayacakları tabiidir.

KUYUMCULUK FAALİYETİ İLE İŞTİĞAL EDENLERİN KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU KAPSAMINDAKİ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Kuyumculukta işlenmiş üründen (bilezik gibi) saf altın bedelinin ayrıştırılarak KDV matrahına ulaşılmasında **milyem hesabı** kullanılmaktadır.

Milyem: Alaşım içerisinde bulunan saf metal ağırlığının toplam ağırlığa bölünmesi sureti ile bulunan değerdir. En saf altın **1.000 milyem** olarak kabul edilir ve saflığın değeri sıfıra doğru gittikçe ürün içerisindeki katkı miktarı artmaktadır.

Ayar: Altın alaşımının içerisinde 24 ayar deki saf altın miktarının 1/24 oranında gösterilmesine denir. Ayarda en saf altın kabul edilir ve aşağıya doğru saflık derecesi azalmaktadır. Milyemde olduğu gibi ayar düştükçe katkı miktarı artmaktadır.

1 ayar=41,67 Milyem değeridir. **(1000 milyem/24 ayar)**

(Ayar, alaşımdaki saflığın 24'e bölünmesi iken Milyem, saflığın binde olarak gösterimidir.)

KUYUMCULUK FAALİYETİ İLE İŞTİĞAL EDENLERİN KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU KAPSAMINDAKİ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Kıymetli Taşların (elmas, pırlanta, yakut, zümrüt, topaz, safir, zebercet, inci)

KDV Kanunu (17/4-g) maddesi gereğince,

- ✓ Borsada işlem görmek üzere ithali,
- ✓ Borsaya teslimi,
- ✓ Borsa üyeleri arasında borsa içinde el değiştirmesi,
- ✓ İlgili mevzuatına göre borsaya bildirilmek kaydıyla borsa üyeleri arasında borsa dışında el değiştirmesi,

KDV'den istisnadır.

KUYUMCULUK FAALİYETİ İLE İŞTİĞAL EDENLERİN KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU KAPSAMINDAKİ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Kıymetli Taşların (elmas, pırlanta, yakut, zümrüt, topaz, safir, zebercet, inci)

- Borsaya üye olmayanlar arasında el değiştirmesi,
- Borsa üyeleri tarafından borsaya üye olmayanlara teslimi (borsaya bildirilmesi dahil),
- Borsaya üye olmayanlar tarafından borsa üyelerine teslimi,
- Borsa üyeleri veya borsaya üye olmayanlar tarafından nihai tüketiciye teslimi,
- Borsa üyeleri tarafından borsada işlem görmeyecek şekilde ithali,
- Borsaya üye olmayanlar tarafından ithali,

istisna kapsamına girmemektedir.

Bu işlemlerde, kıymetli taş bedeli dâhil toplam bedel üzerinden (külçe [altın](#) ve/veya külçe gümüş bedeli hariç) KDV hesaplanacaktır.

KUYUMCULUK FAALİYETİ İLE İŞTİĞAL EDENLERİN VERGİ USUL KANUNU KAPSAMINDAKİ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Kuyumculuk faaliyetinde bulunanların
1 Ocak 2025 tarihi itibarıyla **29.700 TL**
üzerindeki kuyum satışlarında fatura
düzenleme mecburiyeti bulunmaktadır.

KUYUMCULUK FAALİYETİ İLE İŞTİĞAL EDENLERİN VERGİ USUL KANUNU KAPSAMINDAKİ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

- ✓ YENİ NESİL ÖKC kullanma **zorunluluğu**
- ✓ YN ÖKC'lerde banka kartlarına ilişkin aktif bir ödeme uygulaması **kullanılması zorunluluğu**
- ✓ Tüm satış programlarının yeni nesil cihazlar ile **entegrasyon zorunluluğu**

KUYUMCULUK FAALİYETİ İLE İŞTİĞAL EDENLERİN VERGİ USUL KANUNU KAPSAMINDAKİ YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Vergi mükellefiyeti olmayan ve zati eşyalarını satan kimselerden satın alınan emtialar için **gider pusulası** düzenlemesi gerekmektedir. (**Dekont, makbuz**)

**KUYUMCULUK SEKTÖRÜNDE
YAPILAN DENETİMLER
VE
VERGİ CEZALARI**

YAYGIN VE YOĞUN VERGİ DENETİMLERİ

- Fatura, ÖKC Fişi, Gider Pusulası
- Mükellefiyet, Kayıt Dışı İşçi
- Kira Ödemeleri
- Hatalı KDV Oranları
- Özel Matrah Tespiti
- Kıymetli Taş Teslimlerinde KDV İstisnası
- Tahsilat ve Ödemelerde Tevsik Zorunluluğu
- YN ÖKC Entegrasyonu , YN ÖKC Kullanma Zorunluluğu
- Yetkisiz Döviz Alım Satımı

GÜNLÜK HASILAT TESPİTİ

- Bu kapsamda; serbest meslek erbabı ve ticaret erbabının bir **ayda en az üç, yılda da toplam 12 defadan az olmamak üzere** yapılacak yoklamalarla günlük hasılatları tespit edilmektedir.
- Tespit edilen günlük hasılat tutarları ortalamasından hareketle **aylık ve yıllık hasılat tutarı** hesaplanmaktadır.
- Mükellef tarafından beyan edilen hasılat ile yoklamalarda tespit edilen hasılat esas alınarak hesaplanan hasılat arasında **%20 oranını aşan** bir fark bulunması halinde mükellefler izaha davet edilecek, izahın yeterli görülmemesi halinde gerekli tarhiyat **yapılabilecektir.**

ENVANTER DENETİMİ

- **Fiili Stok sayımları** ile işletmenin mevcut envanterinde yer alan ürünler ile muhasebe sisteminde yer alan stok kalemleri kontrol edilmektedir.
- **Fiili envanter ile kaydi envanterlerin karşılaştırılması** işletmelerin kayıp kaçaklarının tespiti açısından önem arz etmektedir.
- **Stok farkları ile ilgili risklerin tespit edilmesi ve değerlendirilmesi ile vergi incelemesi**

YETKİSİZ DÖVİZ ALIM SATIMINA YÖNELİK DENETİMLER

- CİMER İhbarları, E-Devlet Yetkisiz İhbar Sistemi İhbarları, Dilekçeler
- Yetkisiz döviz alım satımının tespitine yönelik yoklamalar
- İdari para cezası ve faaliyetin geçici/sürekli olarak durdurulması

KUYUMCULUK FAALİYETİ İLE İŞTİĞAL EDENLERİN KARŞILAŞABİLECEĞİ VERGİ CEZALARI

Vergi Usul Kanunu (VUK), Vergi yükümlülükleri ve cezai müeyyideler konusunda ana düzenleyici kanundur. Kuyumcular, vergi yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde VUK'ta belirtilen çeşitli cezalarla karşı karşıya kalacaktır. Bu cezalar arasında şunlar yer alır.

Vergi Cezaları

- **Vergi Ziyai Cezası:**
- **Usulsüzlük Cezası:**
- **Özel Usulsüzlük Cezası:**
(VUK.nun 353. ile 355. maddeleri arasında detaylı olarak hükme bağlanmıştır.)

Md. 353/1-2

Özel Usulsüzlük Cezalarının Tekerrüründe Artırımlı Ceza

Fatura, ÖKC fişi, gider pusulası, serbest meslek makbuzu gibi Vergi Usul Kanununca düzenlemesi zorunlu belgelerin verilmemesi, alınmaması gibi fiilleri işleyenlere **artan tutarda** özel usulsüzlük cezası kesilmesi yönünde düzenleme yapılmıştır.

Buna göre, söz konusu fiilleri işleyenlere (asgari);

- ✓ 1. Tespit için 14.000 TL
- ✓ 2. Tespit için 28.000 TL
- ✓ 3. Tespit için 43.000 TL
- ✓ 4. Tespit için 57.000 TL
- ✓ 5. Tespit için 70.000 TL
- ✓ 6. ve Sonraki Tespitler için 140.000 TL

özel usulsüzlük cezası kesilecektir.

Belge Düzenlenmediğinin Alıcı Tarafından Bildirilmesi

- ✓ Satıcının; alıcıya fatura, ÖKC fişi, serbest meslek makbuzu gibi düzenleme zorunluluğu bulunan belgeleri düzenlenmediğinin söz konusu belgeleri düzenleme süresini takip eden 5 iş günü içerisinde (idarenin bilgisine girmeden önce) **alıcı tarafından idareye bildirilmesi durumunda alıcılar adına ceza kesilmeyecek**, belge düzenlemeyen satıcıya ise 3 kat özel usulsüzlük cezası kesilecektir.
- ✓ Vergi Usul Kanunundaki belgeler yerine Kanun kapsamında olmayan belgeleri düzenleyenlere 2 kat özel usulsüzlük cezası kesilecektir. Bu durumun alıcılar tarafından 5 iş günü içerisinde (idarenin bilgisine girmeden önce) idareye bildirilmesi durumunda alıcılar adına ceza kesilmeyecek, satıcılar adına 6 kat özel usulsüzlük cezası kesilecektir.

Alıcı Bildirimi İle Arttırımlı Ceza Uygulaması

FATURA, GİDER PUSULASI, MÜSTAHSİL MAKBUZU, SERBEST MESLEK MAKBUZLARININ DÜZENLENMEMESİ DURUMUNDA ASGARİ ÖZEL USULSÜZLÜK CEZA MİKTARLARI

Tespit Sayısı	Ceza Miktarı	Alıcının Bildirimi Varsa (3 Kat) (Alıcıya Ceza Yok)	Kanunda Yer Almayan Belge Düzenlendiyse (2 Kat)	Kanunda Yer Almayan Belge Düzenlendiyse ve Alıcının Bildirimi Varsa (6 Kat) (Alıcıya Ceza Yok)
1. tespit	14.000 TL	42.000 TL	28.000 TL	84.000 TL
2. tespit	28.000 TL	84.000 TL	56.000 TL	168.000 TL
3. tespit	43.000 TL	129.000 TL	86.000 TL	258.000 TL
4. tespit	57.000 TL	171.000 TL	114.000 TL	342.000 TL
5. tespit	70.000 TL	210.000 TL	140.000 TL	420.000 TL
6. ve sonraki tespitler	140.000 TL	420.000 TL	280.000 TL	840.000 TL

YN ÖKC ve Entegrasyon Ceza

- ✓ YENİ NESİL ÖKC kullanma **zorunluluğu uymama**
- ✓ YN ÖKC'lerde banka kartlarına ilişkin aktif bir ödeme uygulaması **kullanılması zorunluluğuna uymama**
- ✓ Tüm satış programlarının yeni nesil cihazlar ile **entegrasyon zorunluluğuna uymama**

bilanço esasına göre defter tutanlar ve serbest meslek erbabına; **28.000 TL,**

işletme hesabında defter tutanlar, defter tutan çiftçiler, basit usulde olanlara; **14.000 TL,**

diğer mükelleflere; **7.000 TL**

ÖZEL USULSÜZLÜK CEZASI UYGULANIR.

Başkasına Ait POS Cihazı Kullanılmasında Ceza Uygulaması

POS cihazını başka mükelleflere kullandıran ve başkasına ait POS cihazını kullananlara her bir tespit için

- ✓ bilanço esasına göre defter tutanlar ve serbest meslek erbabına **84.000 TL**,
 - ✓ işletme hesabında defter tutanlar, defter tutan çiftçiler, basit usulde olanlara **42.000 TL**,
 - ✓ diğer mükelleflere **21.000 TL**
- özel usulsüzlük cezası kesilecektir. (Azami 28 milyon TL)

Başkalarının IBAN'ının Kullanılması Durumunda Ceza Uygulaması

- ✓ Mal teslimi veya hizmet ifalarına ilişkin para transferlerinin, **başkasına ait banka hesaplarına** yapılması durumunda, banka hesabını kullanan ve kullandıran adına **ayrı ayrı**; işleme konu **tutarın % 10'u** nispetinde özel usulsüzlük cezası kesilecektir.

(Asgari ceza tutarı bilanço esasına göre defter tutanlar ve serbest meslek erbabına 28.000 TL, işletme hesabında defter tutanlar, defter tutan çiftçiler, basit usulde olanlara 14.000 TL diğer mükelleflerde 7.000 TL - Azami 28 milyon TL)

- ✓ Söz konusu ceza sadece **başkasının adı ve/veya hesabını kullanan mükellef ile adına ve/veya hesabına ödeme yapılanlara** uygulanacak olup, ödemeyi yapanlar (müşteri) adına özel usulsüzlük cezası kesilmeyecektir.

Banka/Finans Kurumlarının Kullanılmadığının Bildirilmesi Durumunda Ceza

- ✓ **30.000 TL** (575 VUK GT) aşan tahsilat ve ödemelerin banka ve benzeri finans kurumları üzerinden yapılmadığının ödemeyi yapanlar tarafından ödemeyi takip eden **5 iş günü içinde** kendiliğinden idareye **bildirilmesi** durumunda, ödemeyi yapan adına ceza kesilmeyecektir. Ödeme yapılana ise ödeme tutarının %10'u oranında ceza kesilecektir. (istisna: yabancıların ve/veya Türkiye mukîmi olmayan gerçek kişiler)
- ✓ İş yeri kiralarda, kira bedelinin elden ödenmesi durumunda, bu durumun kiracılar tarafından ödemeyi takip eden **5 İŞ GÜNÜ İÇİNDE** kendiliğinden idareye **bildirilmesi** durumunda, kiracı adına ceza kesilmeyecektir. İş yeri sahibi adına ödeme tutarının %10'u oranında ceza kesilecektir.

((Asgari ceza tutarı bilanço hesabında 28.000 TL, işletme hesabında 14.000 TL diğer mükelleflerde 7.000 TL - Azami 28 milyon TL))

GÖNÜLLÜ UYUM ÇALIŞMALARI

İzaha Davet Müessesesi

Gönüllü Uyum Yazıları

İZAHA DAVET NEDİR?

VERGİNİN ZİYAA UĞRADIĞINA DELALET EDEN EMARELER bulunduğu dair yapılmış ön tespitlerle ilgili olarak mükelleflerden açıklama talep edilmesidir.

İzaha davet edilen mükelleflerle ilgili yapılan değerlendirmeler sonucunda vergi ziyana sebebiyet vermediği anlaşılan mükelleflerin konuyla ilgili **VERGİ İNCELEMESİNE VEYA TAKDİR KOMİSYONUNA SEVK EDİLMESİNİ ÖNLEMEKTE** veya vergi ziyana sebebiyet verildiği durumlarda mükellefleri belirli şartlar dahilinde **İNDİRİMLİ CEZA UYGULANMAK** suretiyle daha ağır müeyyidelerden korumaktadır.

GÖNÜLLÜ UYUM YAZILARI

(Açıklamaya Davet)

Yapılan analiz ve değerlendirme çalışmaları ile vergi zıyına neden olduğu yönünde şüphe duyulan mükelleflerin vergi kanunlarına uyumunun sağlanması

Mükelleflerin vergisel ödevleri ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek olumsuzlukların giderilmesi (İncelemeye / Takdir komisyonuna Sevk)

İzah / İtiraz / Tevsik Edici Belge

VUK Md.344 veya VUK Md.371 Kapsamında KSS Düzeltme Beyanı

KUYUMCULUK FAALİYETİNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

KUYUMCULUK FAALİYETİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- Belge Düzenine Uyulması,
- Hurda Alımlarında Gider Pusulası Düzenlenmesi,
- Altın/Gümüş İle Kıymetli Taşlarda Özel Matrahın Doğru Uygulanması,
- Kıymetli Taş Teslimlerinde Malın Cinsinin Altın/Gümüş Olarak Gösterilmemesi,
- Tahsilat ve Ödemelerin Tevsik Zorunluluğuna Uyulması,
- Satış Yazılımları İle YN ÖKC Entegrasyonunun Bulunması,
- Yetkisiz Döviz Alım Satımı Yapılmaması,
- Masak Yükümlülükleri,

KUYUMCULUK FAALİYETİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- Banka hesapları sadece ticari amaçlı kullanılmalı, şirket ortaklarının veya üçüncü kişilerin para hareketleri hesaplarda yer almamalıdır.
- Borç alış verişlerinde borç işlemlerini ispat edici belgelerin düzenlenmesi ve borcun mutlaka banka kayıtları üzerinden gönderilerek aynı yolla açıklamalı olarak ödenmesi gerekmektedir.
- Emanet para alma işlemlerinin yapılmaması gerekmektedir.
- Mal ve hizmet satışlarına ilişkin bedeller resmi hesaplar dışındaki kişiler adına alınmamalıdır. (tüzel kişiliklerde şirket ortakları veya üçüncü kişiler adına)

102
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZ İKİNCİ YILI

Teşekkürler

Serdar KONAR
Grup Müdürü